

การพัฒนาแบบการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อการพัฒนา
สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ
โรงเรียนบ้านสันโค้ง(เชิงราษฎร์)
The Development of Professional Learning Community Model to Improve
Competency on Active Learning Management of Special Large Primary School
Teachers, Bansankhong(Chingraijaroonrat) School

ธนากร สิทธิกาล^{1*} สุวดี อุปินใจ² และพูนชัย ยาวีราช³

Tanakorn Sittikarn^{1*} Suwadee Ouppinjai² and Phoonchai Yawirach³

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
Master's degree student, Department of Educational Administration, Faculty of Education,
Chiang Rai Rajabhat University, Thailand)

²อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
Lecturer in Master of Education Program, Educational Administration Program, Faculty of Education,
Chiang Rai Rajabhat University, Thailand

³อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
Lecturer in Master of Education Program, Educational Administration Program, Faculty of Education,
Chiang Rai Rajabhat University, Thailand

*Corresponding author e-mail: SunTanakorn.sitt@gmail.com

(Received: 27 January 2025, Revised: 4 April 2025, Accepted: 8 April 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนบ้านสันโค้ง(เชิงราษฎร์) โดยใช้การวิจัยแบบผสมผสาน ดำเนินการดังนี้ 1) ศึกษาแนวทางการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยการสังเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง ใช้แบบสังเคราะห์เอกสาร แบบบันทึกประเด็นการสนทนา และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา 2) ศึกษาสภาพที่เป็นจริง สภาพที่ควรจะเป็น และความต้องการจำเป็น โดยการสอบถามข้อมูลจากข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านสันโค้ง(เชิงราษฎร์) กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 140 คน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร จำนวน 220 คน ใช้แบบสอบถามในรูปแบบของโปรแกรมสำเร็จรูป วิเคราะห์ข้อมูลจากค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น 3) สร้างและประเมินแบบการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้

ทางวิชาชีพ โดยนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 และ 2 มาสร้างรูปแบบ แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ซึ่งใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ประเมินความถูกต้องและความเป็นไปได้ของรูปแบบโดยใช้แบบประเมิน และวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่เป็นจริงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับมากที่สุด และรูปแบบการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพฯ ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กระบวนการของรูปแบบ 4) การประเมินผลรูปแบบ และ 5) ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จของรูปแบบ มีความถูกต้องและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ; สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก; โรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ

ABSTRACT

This research aims to develop a professional learning community model to improve competency on active learning management of special large primary school teachers, Bansankhong(Chiangrai Jaroonrat) School. A mixed-methods research approach was employed, consisting of the following steps: 1) Studying the guidelines for creating a professional learning community process through document synthesis and expert panel discussion with 7 specialists, selected through purposive sampling. Seminar discussion records and document synthesis were utilized, and the data were analyzed using content analysis. 2) Examining the current situation, the desired situation, and the necessary needs by collecting data from teachers and educational personnel at Bansankhong(Chiangrai Jaroonrat) School. The sample group consisted of 140 participants, selected through simple random sampling from a population of 220 individuals. A questionnaire created using specialized software was utilized for data collection, and the data were analyzed using mean, standard deviation, and the priority index of necessary needs. 3) Developing and evaluating a model for establishing a professional learning community process by utilizing data from Steps 1 and 2 to create the model. The model was then presented to 7 experts, selected through purposive sampling, for assessment of its validity and feasibility. The evaluation was conducted using an assessment form, and the data were analyzed using mean, standard deviation, and content analysis. The research findings revealed that The actual condition is at a high level, while the ideal condition is at the highest level and the PLC model to enhance the instructional management

competency of out-of-field teachers in small schools under the Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 1 consisted of 1) principles of the model, 2) objectives of the model, 3) process of the model, 4) evaluation for the model, and 5) success factors for model implementation. The model is considered correct and feasible at a highest level.

Keywords: Professional Learning Community Model; Competency on Active Learning Management; Special Large Primary School.

บทนำ

ในสังคมโลกยุคศตวรรษที่ 21 ถือเป็นยุคที่โลกต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างก้าวกระโดด ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในหลายมิติ เช่น เศรษฐกิจ สังคม การเมือง กฎหมาย ตลอดจนการศึกษาซึ่งถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2545) และฉบับที่ 3 (พ.ศ.2553) ได้กล่าวถึงวิสัยทัศน์ที่จะเปลี่ยนให้ประเทศไทยมีความพร้อมต่อสังคมโลกในศตวรรษที่ 21 จึงมีการปฏิรูประบบการศึกษาใหม่ซึ่งมีเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพของปัจจัยในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ การพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการแบบใหม่ (ณัฐธิดา ภูจิ๊บ, 2559) โดยเฉพาะการพัฒนาครูซึ่งเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง กระทรวงศึกษาธิการจึงได้มีนโยบายพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้ครูผู้สอนปรับเปลี่ยนวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย ครูลดบทบาทการสอนผ่านการให้ข้อความและบอกเล่าให้น้อยลง กล่าวคือครูจึงต้องมีสมรรถนะการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Actively Teach) จุดประกายความใฝ่รู้แก่ผู้เรียน และจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้และได้ลงมือปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการจัดการเรียนรู้ในลักษณะนี้เรียกว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (นันทลี พรธาดาวิทย์, 2559)

โรงเรียนบ้านสันโค้ง(เชิงราษฎร์ราษฎร์) เป็นโรงเรียนรัฐบาลประเภทโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้ความสำคัญและดำเนินการบริหารด้านการจัดการศึกษาตามนโยบายพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 – 2579 จากรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (Self – Assessment Report: SAR) ปีการศึกษา 2566 ได้กำหนดค่าเป้าหมายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของโรงเรียนต้องมีคะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ซึ่งผลการทดสอบของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ผลการทดสอบมีระดับคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 46.99 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายของโรงเรียนที่กำหนดไว้ อีกประการหนึ่งจากการศึกษารายงานผลการนิเทศ การประชุม และการสัมภาษณ์คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านสันโค้ง(เชียงราย

จรรยาบรรณ) ที่ปฏิบัติงานด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ พบว่า สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนบ้านสันโค้ง(เชิงทรายจรรยาบรรณ) ยังมีข้อจำกัดที่ต้องพัฒนาและเสริมสร้างสมรรถนะครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเชิงรุกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตั้งแต่การออกแบบกิจกรรมการสอน การนำเทคนิคการสอนที่หลากหลายมาใช้ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน เพื่อให้นักเรียนมีการพัฒนาและเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพตามเป้าหมายที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีประสิทธิภาพอีกวิธีหนึ่ง คือ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันผ่านระบบการพัฒนาวิชาชีพ (Well and Feun, 2007) เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีส่วนร่วมในการคิด การกระทำ ร่วมแก้ไขปัญหา และร่วมตัดสินใจ โดยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจะช่วยให้ครูผู้สอนได้รับการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ผ่านการร่วมแรงร่วมใจของบุคลากรในบริบทการเรียนรู้เดียวกัน ทั้งในชั้นเรียนและแบบออนไลน์ ตลอดจนได้รับข้อเสนอแนะและกำลังใจจากผู้สอนงานและพี่เลี้ยง จนทำให้ได้บทเรียนหรือแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพที่สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดแก่ผู้เรียนได้ตามเป้าหมายที่กำหนดได้ (สุวดี อุปปีนใจ, 2566)

จากเหตุผลและความเป็นมาข้างต้น ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญและปัญหาดังกล่าว จึงทำการวิจัยการพัฒนารูปแบบการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนบ้านสันโค้ง(เชิงทรายจรรยาบรรณ) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านสันโค้ง(เชิงทรายจรรยาบรรณ) ให้มีความสามารถ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่เหมาะสมกับปฏิบัติงานในหน้าที่ และส่งผลให้ผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนารูปแบบการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนบ้านสันโค้ง(เชิงทรายจรรยาบรรณ)

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนบ้านสันโค้ง(เชิงทรายจรรยาบรรณ) เป็นการศึกษาวิจัยและพัฒนา (Research & Development) โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยแบ่งได้เป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาแนวทางการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียน บ้านสันโค้ง(เชิงราษฎร์)

1.1 ศึกษาแนวทางการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพฯ จากเอกสารและ
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1) แหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการสร้างกระบวนการ
ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพฯ

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสังเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับแนวทางการสร้าง
กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพฯ โดยนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ให้ผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เกี่ยวกับความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหา
โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Item of objective Congruence : IOC) ใช้
เกณฑ์ข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป รวมทั้งข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ มาปรับปรุงแก้ไข
ก่อนนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริงต่อไป

3) วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้แบบสังเคราะห์เอกสารเก็บข้อมูลจากเอกสารและ
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและนอกประเทศซึ่งเผยแพร่เป็นตำรา เอกสาร และฐานข้อมูลในเครือข่าย
อินเทอร์เน็ต

4) การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis)

1.2 ศึกษาแนวทางการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพฯ จากการสัมมนา
อิงผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship)

1) แหล่งข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการเลือก
แบบเจาะจง (Purposive Sampling) แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารระดับ
นโยบายการศึกษาเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารสถานศึกษา
เกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และ 3) ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้มีผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับชุมชน
แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกประเด็นการสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิ
(Connoisseurship) โดยนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิง
เนื้อหา (Content Validity) เกี่ยวกับความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความ
สอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Item of objective Congruence : IOC) ใช้เกณฑ์ข้อคำถามทุก
ข้อมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป รวมทั้งข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ มาปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปเก็บรวบรวม
ข้อมูลจริงต่อไป

3) วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้แบบบันทึกประเด็นการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) เก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิผ่านการสนทนาแบบออนไลน์ (Video Conference)

4) การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนบ้านสันโค้ง(เขียงรายจตุรราษฎร์)

1) แหล่งข้อมูล

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนบ้านสันโค้ง (เขียงรายจตุรราษฎร์) จังหวัดเขียงราย ในปีการศึกษา 2567 จำนวน 220 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนบ้านสันโค้ง (เขียงรายจตุรราษฎร์) ได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Sampling) โดยยึดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเกรซซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 140 คน

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ และตำแหน่งปัจจุบัน โดยคำถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพฯ โดยใช้แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามหลักการประเมินค่าของลิเคิร์ท (Likert)

โดยนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เกี่ยวกับความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Item of objective Congruence : IOC) ใช้เกณฑ์ข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป รวมทั้งข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ มาปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริงต่อไป

3) วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บรวบรวมจากแบบสอบถามในรูปแบบของโปรแกรมสำเร็จรูป (Google Form)

4) การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพฯ วิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์

ข้อมูลดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Need Index: PNI) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างและประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนบ้านสันโค้ง (เขียงรายจตุรราษฎร์)

3.1 สร้างรูปแบบการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษโรงเรียนบ้านสันโค้ง(เขียงรายจตุรราษฎร์)

1) แหล่งข้อมูล ได้แก่ ผลการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 และขั้นตอนที่ 2

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสรุปรูปแบบการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนบ้านสันโค้ง(เขียงรายจตุรราษฎร์) โดยนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เกี่ยวกับความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Item of objective Congruence : IOC) ใช้เกณฑ์ข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป รวมทั้งข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ มาปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริงต่อไป

3) วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 และขั้นตอนที่ 2 มาวิเคราะห์ลงในแบบสรุปรูปแบบการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

4) การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยสรุปข้อมูลจากการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 และขั้นตอนที่ 2 เป็นร่างรูปแบบการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

3.2 ประเมินคุณภาพของรูปแบบการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษโรงเรียนบ้านสันโค้ง(เขียงรายจตุรราษฎร์)

1) แหล่งข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีเชี่ยวชาญทางด้านทฤษฎีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2) ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ประสบการณ์ และมีส่วนได้ส่วนเสีย

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความถูกต้องและความเป็นไปได้ของรูปแบบการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยใช้แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามหลักการประเมินค่าของลิเคิร์ต (Likert) โดยนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เกี่ยวกับ

ความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Item of objective Congruence : IOC) ใช้เกณฑ์ข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป รวมทั้งข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ มาปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริงต่อไป

3) วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บรวบรวมจากแบบประเมินความถูกต้องและความเป็นไปได้ในรูปแบบของโปรแกรมสำเร็จรูป (Google Form)

4) การวิเคราะห์ข้อมูล แบบประเมินความถูกต้องและความเป็นไปได้ของรูปแบบการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพฯ วิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาแนวทางการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนบ้านสันโค้ง(เชิงราษฎร์จตุรราษฎร์) มีดังนี้ 1) หลักการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2) วัตถุประสงค์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 3) กระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 4) การประเมินผลชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และ 5) ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนบ้านสันโค้ง(เชิงราษฎร์จตุรราษฎร์) แสดงผลได้ดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนบ้านสันโค้ง(เชิงราษฎร์จตุรราษฎร์)

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น					
	สภาพที่เป็นจริง (D)			สภาพที่ควรจะเป็น (I)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. หลักการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	3.87	0.84	มาก	4.82	0.35	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	4.10	0.78	มาก	4.85	0.36	มากที่สุด
3. กระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	3.85	0.73	มาก	4.85	0.35	มากที่สุด
4. การประเมินผลชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	3.96	0.75	มาก	4.86	0.32	มากที่สุด
5. ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	3.70	0.73	มาก	4.75	0.43	มากที่สุด
รวม	3.90	0.76	มาก	4.83	0.36	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการศึกษาสภาพที่เป็นจริงของการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า ด้านหลักการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านวัตถุประสงค์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านกระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านการประเมินผลชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และด้านปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ผลการศึกษาสภาพที่ควรจะเป็นของการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า ด้านหลักการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านวัตถุประสงค์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านกระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการประเมินผลชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการสร้างรูปแบบการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนบ้านสันโค้ง(เชิงราษฎร์) ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 หลักการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ประกอบด้วย

- 1) หลักการกำหนดค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน
- 2) หลักการสร้างความตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญในการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 3) หลักการสร้างวัฒนธรรมของการปฏิบัติงานแบบร่วมมือ
- 4) หลักการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาตนเองทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง
- 5) หลักการให้ความสำคัญในการสะท้อนผลการปฏิบัติ
- 6) หลักการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ประกอบด้วย

- 1) เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะทางวิชาชีพในการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างต่อเนื่อง
- 2) เพื่อเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพในการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกผ่านการเรียนรู้ร่วมกัน
- 3) เพื่อส่งเสริมความร่วมมือและความสัมพันธ์ภายในองค์กร
- 4) เพื่อมุ่งเน้นผลลัพธ์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ยั่งยืน

องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมความพร้อมของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Plan : P)

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาประชุมชี้แจงและร่วมอภิปรายหลักการวัตถุประสงค์ และคุณค่าของกระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

1.2 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา แบ่งเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ระดับนโยบาย และระดับสายชั้น

1.3 แต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ (Coach) เกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา เพื่อเป็นครูพี่เลี้ยงหรือผู้ให้คำแนะนำในการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

1.4 แต่งตั้งคณะกรรมการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา

1.5 กำหนดเกณฑ์การกำกับ ติดตาม และประเมินผลการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการบริหารจัดการขับเคลื่อนกระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2) ด้านสมรรถนะการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน

1.6 คณะกรรมการดำเนินงานขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาระดับสายชั้น นำนโยบายลงปฏิบัติในระดับสายชั้น

1.7 จัดตั้งห้องประชุมสำหรับเป็นศูนย์การพัฒนาสมรรถนะการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในระดับสายชั้น เพื่อใช้ในการดำเนินการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในระดับสายชั้น

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาสมรรถนะการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู (Do : D)

2.1 ขั้นเตรียมการก่อนเยี่ยมชั้นเรียน

2.1.1 คณะกรรมการดำเนินงานขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับสายชั้นร่วมประชุมเพื่อสร้างทีมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2.1.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษานำเสนอปัญหาของการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน และร่วมกันสะท้อนคิด อภิปราย วิเคราะห์ปัญหา และสรุปประเด็นปัญหาเพื่อนำมาแก้ไขและพัฒนา

2.1.3 ครูและบุคลากรทางการศึกษาออกแบบการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อแก้ปัญหาในชั้นเรียนร่วมกัน โดยประยุกต์ใช้สื่อเทคโนโลยีเข้ามาอำนวยความสะดวกในการนำเสนอการออกแบบการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

2.1.4 ผู้เชี่ยวชาญ ครูและบุคลากรทางการศึกษาแลกเปลี่ยนและเสนอแนะแนวทางการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกัน โดยเปิดใจรับฟัง และเสนอความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์

2.1.5 ครูและบุคลากรทางการศึกษาจัดทำแผนการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของตนเองและเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 4 ด้าน ตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม และให้ข้อเสนอแนะผ่านระบบออนไลน์

2.1.6 ครูและบุคลากรทางการศึกษานำแผนการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และเสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อขอความเห็นชอบในการนำแผนการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไปใช้ปฏิบัติ

2.1.8 ครูและบุคลากรทางการศึกษาจัดทำและบันทึก LogBook ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการพัฒนาสมรรถนะการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของตนเอง ครั้งที่ 1 และรายงานความคืบหน้าผ่านระบบออนไลน์

2.2 ขั้นตอนการเยี่ยมชั้นเรียน

2.2.1 คณะกรรมการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพฯ ดำเนินการจัดทำปฏิทินการเยี่ยมชั้นเรียนในแต่ละระดับชั้น

2.2.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษานำแผนการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของตนเองไปใช้ปฏิบัติจริงในชั้นเรียน

2.2.3 คณะกรรมการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพฯ เข้านิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูแต่ละระดับชั้นตามปฏิทินการเยี่ยมชั้นเรียน

2.2.4 คณะกรรมการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพฯ ประเมินผลสมรรถนะการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

2.3 ขั้นตอนหลังการเยี่ยมชั้นเรียน

2.3.1 คณะกรรมการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพฯ แจ้งผลการประเมินสมรรถนะการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ครั้งที่ 1 พร้อมให้ข้อเสนอแนะในแต่ละด้านของการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกผ่านระบบออนไลน์

2.3.1 ครูและบุคลากรทางการศึกษานำคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขการจัดการเรียนรู้ของเชิงรุกของตนเอง เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการดำเนินการเยี่ยมชั้นเรียนครั้งที่ 2

2.3.2 คณะกรรมการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพฯ ดำเนินการจัดทำปฏิทินการเยี่ยมชั้นเรียน เข้าเยี่ยมชั้นเรียน ประเมินผลสมรรถนะการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู และแจ้งผลการประเมินสมรรถนะการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ครั้งที่ 2 พร้อมให้ข้อเสนอแนะในแต่ละด้านของการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกผ่านระบบออนไลน์

2.3.3 ครูและบุคลากรทางการศึกษาจัดทำและบันทึก LogBook ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพฯ ของตนเอง ครั้งที่ 2 และรายงานความคืบหน้าผ่านระบบออนไลน์

ขั้นตอนที่ 3 สะท้อนคิดผลการปฏิบัติงาน (See & Reflection : S&R)

3.1 คณะกรรมการดำเนินงานขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพฯ ร่วมประชุมเพื่อสร้างทีมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

3.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษานำเสนอและอภิปรายแลกเปลี่ยนผลการประเมินสมรรถนะการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของตนเองร่วมกัน โดยประยุกต์ใช้สื่อเทคโนโลยีเข้ามาอำนวยความสะดวกในการนำเสนอ

3.3 ครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่วมกันสะท้อนผลการปฏิบัติงาน (AAR) และรับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปพัฒนาการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของตนเองต่อไป

3.4 ครูและบุคลากรทางการศึกษาจัดทำและบันทึก LogBook ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพฯ ของตนเอง ครั้งที่ 3 และรายงานความคืบหน้าผ่านระบบออนไลน์

3.5 คณะกรรมการดำเนินงานขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพฯ ระดับสายชั้นรวบรวมและสรุปผลการดำเนินการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพฯ และรายงานต่อคณะกรรมการดำเนินงานขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพฯ ระดับนโยบายทราบ

3.6 คณะกรรมการดำเนินงานขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพฯ ระดับนโยบายนำผลการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพฯ ในแต่ละระดับชั้น ประชุมทบทวนหลักการวัตถุประสงค์และปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

3.7 คณะกรรมการดำเนินงานขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพฯ ระดับนโยบายร่วมกันสะท้อนคิด อภิปราย วิเคราะห์ปัญหา และสรุปประเด็นปัญหาเพื่อนำมาแก้ไขและพัฒนากระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพฯ ในแต่ละระดับชั้นต่อไป

3.8 คณะกรรมการดำเนินงานขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพฯ ระดับนโยบายยกย่องเชิดชูการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูที่มีผลการประเมินยอดเยี่ยม โดยเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้นำเสนอผลงานความสำเร็จของตนผ่านเว็บไซต์และกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนแนวทางการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกแก่ผู้ร่วมประกอบวิชาชีพจากเครือข่ายอื่น ๆ ต่อไป

องค์ประกอบที่ 4 การประเมินผลชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ประกอบด้วย

1) การประเมินการบริหารจัดการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

1.1 การประเมินด้านวิสัยทัศน์ร่วมกัน

1.2 การประเมินด้านการร่วมมือรวมพลังของสมาชิกชุมชนวิชาชีพ

1.3 การประเมินด้านภาวะผู้นำร่วม

1.4 การประเมินด้านการเรียนรู้และพัฒนา

1.5 การประเมินด้านความเป็นกัลยาณมิตร

1.6 การประเมินด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน

2) การประเมินสมรรถนะการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน

2.1 ความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

2.2 ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

2.3 ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

2.4 ความสามารถในการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

องค์ประกอบที่ 5 ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการพัฒนาสมรรถนะการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ประกอบด้วย

1) ความต่อเนื่องของกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยผู้บริหารสถานศึกษาสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกันในทีมเพื่อส่งเสริมความร่วมมือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการพัฒนาทักษะหรือแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างเป็นระบบ โดยการวางแผน การดำเนินการปฏิบัติ การประเมินผล การสะท้อนผลและปรับปรุง เพื่อพัฒนากระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างเป็นระบบ

2) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีภาวะความเป็นผู้นำ เป็นผู้สนับสนุน และเป็นผู้ให้คำแนะนำที่สำคัญในการสร้างและขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา ติดตามความก้าวหน้าและผลลัพธ์ของกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ตลอดจนสร้างแรงจูงใจ ชื่นชม และให้รางวัลแก่บุคลากรที่มีส่วนร่วมในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีประสิทธิภาพ

3) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยการกำหนดนโยบายในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในระยะยาวอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

4) การสะท้อนผลย้อนกลับเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยมีกระบวนการให้ข้อมูลย้อนกลับหลังการปฏิบัติงานทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง โดยผู้บริหารร่วมมือกับครูและบุคลากรทางการศึกษาในการสร้างเวทีสนทนาเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น

4. ผลการประเมินคุณภาพรูปแบบการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการพัฒนาสมรรถนะการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนบ้านสันโค้ง(เชิงราษฎร์ราษฎร์ราษฎร์) แสดงผลได้ดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความถูกต้องและความเป็นไปได้ของรูปแบบการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนบ้านสันโค้ง(เชิงราษฎร์)

รายการ		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1	มาตรฐานความถูกต้อง	4.74	0.45	มากที่สุด
2	มาตรฐานความเป็นไปได้	4.63	0.56	มากที่สุด
รวม		4.69	0.51	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเป็นไปได้ของรูปแบบการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษโรงเรียนบ้านสันโค้ง(เชิงราษฎร์) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.51) โดยด้านความถูกต้องมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.45) และด้านความเป็นไปได้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.56)

อภิปรายผล

1. รูปแบบการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนบ้านสันโค้ง(เชิงราษฎร์) ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยโดยศึกษาจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) ที่มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพใน 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มการบริหารระดับนโยบายการศึกษา กลุ่มบริหารระดับสถานศึกษา และกลุ่มผู้มีผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพระดับ เพื่อให้ได้ข้อมูลองค์ประกอบของรูปแบบการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่เหมาะสม สมบูรณ์ และสอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การศึกษานี้จึงเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนารูปแบบการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม โดยรูปแบบการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนบ้านสันโค้ง(เชิงราษฎร์) ประกอบด้วยองค์ประกอบทั้งหมด 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2) วัตถุประสงค์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 3) กระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 4) การประเมินผลชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 5) ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สอดคล้อง

กับ สมาน อัศวภูมิ (2537), ชีระ รุญเจริญ (2545), มานิตย์ นาคเมือง (2552), สุภาภรณ์ กิตติรัชดานนท์ (2553), สุวดี อุปินใจ, ธิธาร์ตน์ สุขประภาภรณ์ และสุภาพร เติวียะ (2563) ที่ได้สรุปองค์ประกอบของรูปแบบไว้ 5 องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 3 วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 4 การประเมินผลของรูปแบบ และองค์ประกอบที่ 5 ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จของรูปแบบ

2. จากผลการศึกษาสภาพความต้องการจำเป็นของรูปแบบการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนบ้านสันโค้ง(เชิงรายจรรยาภรณ์) พบว่า ความต้องการจำเป็นของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนบ้านสันโค้ง(เชิงรายจรรยาภรณ์) ในแต่ละองค์ประกอบมีค่าเฉลี่ยสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับสูง เนื่องจากสภาพการณ์ปฏิบัติงานของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนบ้านสันโค้ง(เชิงรายจรรยาภรณ์) มีภาระงานในปริมาณมาก ส่งผลให้การรวมกลุ่มสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนไม่สามารถดำเนินการได้เท่าที่ควร ตลอดจนปัญหาในการพัฒนาตนเองและวิชาชีพในด้านสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูที่ส่วนใหญ่ยังคงขาดความเข้าใจในองค์ความรู้เกี่ยวกับการออกแบบการเรียนรู้ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลการเรียนรู้ที่ถูกต้อง หลากหลาย และให้ทันต่อยุคสมัย อันเป็นผลให้เกิดความต้องการสูงในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) และ บุญชอบ จันทาพูน และคณะ (2561) ที่กล่าวถึง อุปสรรคสำคัญในการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือ การมีเวลาในการทำงานร่วมกัน การขาดความกระตือรือร้นในการเปลี่ยนแปลง และขาดการสนับสนุนจากครู แต่มีความเชื่อว่าการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างมืออาชีพของชุมชนมีผลดีต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สะไบทิพ อุปละ, พูนชัย ยาวีราช และสุวดี อุปินใจ (2565) ที่ได้ศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประชาท) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีประสิทธิภาพจะช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ให้ดียิ่งขึ้น และสอดคล้องกับภาพในอนาคตที่พึงประสงค์ โดยสถานศึกษาต้องมีการวางแผนการดำเนินงานจัดโครงสร้างการทำงานแบบกัลยาณมิตร ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นอย่างและต้องมีการกำกับ ติดตาม และนำผลการประเมินมาทบทวนและปรับปรุงแก้ไขอยู่เสมอ

3. รูปแบบการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนบ้านสันโค้ง(เชิงรายจรรยาภรณ์) ทั้ง 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2) วัตถุประสงค์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 3) กระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 4) การประเมินผล

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 5) ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีความถูกต้องและความเป็นไปได้ของรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.51) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบดังกล่าวมีหลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการ การประเมินผล และปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา สอดคล้องกับ ทวีป วงศ์ชาลีกุล (2566) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนควรมีการประยุกต์ใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ให้เข้ากับบริบทของโรงเรียนแต่ละแห่ง เพื่อให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้รูปแบบดังกล่าวได้พัฒนาจากข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัย และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) จากผู้มีความรู้และประสบการณ์ตรงในแวดวงการบริหารการศึกษา อาทิ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา คณาจารย์มหาวิทยาลัย และข้าราชการที่มีความชำนาญและเชี่ยวชาญด้านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ตลอดจนการสร้างรูปแบบดังกล่าวยังมีการดำเนินการในการสร้างรูปแบบอย่างถูกต้องและเป็นระบบ ส่งผลให้รูปแบบการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพดังกล่าวมีความถูกต้องและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สอดคล้องกับ Joyce and Weil (1996), Gilgun, Jane F. (2012), Meason, Albert and Khedourri (1985) และสุวดี อุปปินใจ, จิตรัตน์ สุขประภาภรณ์ และสุภาพร เติวิยะ (2563) ที่กล่าวว่าว่าการ ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบ โดยการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ทำความเข้าใจในสภาพปัญหา และความต้องการรูปแบบใหม่ในการดำเนินงาน จะสร้างและตรวจสอบรูปแบบที่จะทำให้เกิดความชัดเจนและความสมบูรณ์ของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการวิจัยไปใช้

1. หน่วยงานการศึกษาในระดับนโยบายสามารถศึกษาแบบการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนบ้านสันโค้ง(เชิงราษฎร์ราษฎร์ราษฎร์) อย่างละเอียดเพื่อนำไปปรับใช้ในการวางแผนการพัฒนาบุคลากรในองค์กรในสังกัดให้มีคุณภาพต่อไป
2. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำรูปแบบการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนบ้านสันโค้ง(เชิงราษฎร์ราษฎร์ราษฎร์) ไปปรับประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องตามบริบทสถานศึกษาของตนเอง ตลอดจนทำความเข้าใจในกระบวนการขั้นตอนของการดำเนินงานอย่างถ่องแท้ เพื่อให้รูปแบบที่นำไปปรับประยุกต์ใช้เกิดประสิทธิผลสูงสุด

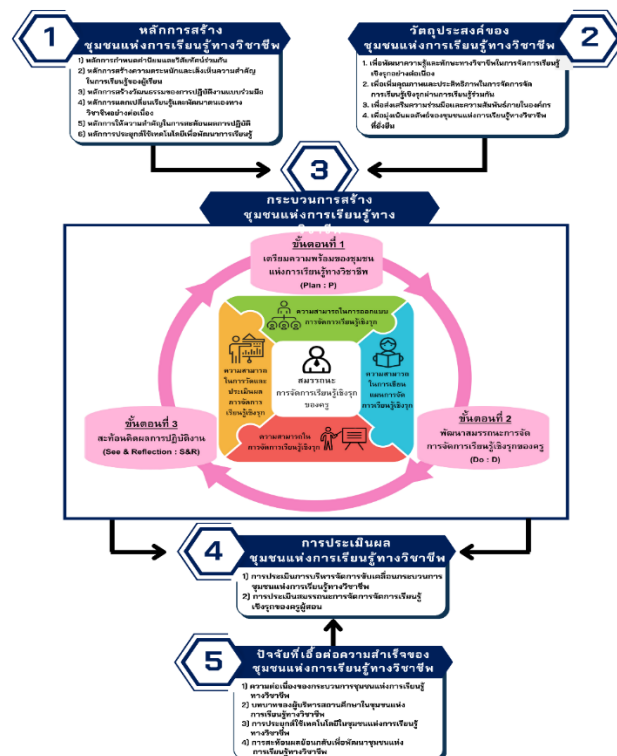
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถนำรูปแบบการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนบ้านสันโค้ง(เชิงรายจตุรราชูร์) ไปใช้ในการพัฒนาตนเองและผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ เพื่อยกระดับคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาของตนให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. รูปแบบที่พัฒนาขึ้นยังไม่ได้มีการนำไปทดลองใช้ เพื่อดูประสิทธิผลของการใช้รูปแบบ ดังนั้นควรมีการวิจัยเชิงทดลองเพื่อศึกษาผลการใช้การพัฒนากระบวนการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนบ้านสันโค้ง(เชิงรายจตุรราชูร์)

2. ควรศึกษาการพัฒนากระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะ และสมรรถนะในด้านอื่น ๆ เช่น การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ การส่งเสริมความรับผิดชอบในภาระงานที่ได้รับมอบหมาย และความเป็นผู้นำด้านนวัตกรรมการศึกษา เป็นต้น โดยอาจดำเนินการศึกษาในโรงเรียนขนาดต่าง ๆ เช่น ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ หรือโรงเรียนในเขตพื้นที่ทุรกันดาร เพื่อพัฒนาคุณภาพของบุคลากรในสถานศึกษาให้มีคุณภาพและเป็นไปตามมาตรฐานการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 รูปแบบการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนบ้านสันโค้ง(เชิงรายจตุรราชูร์)

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐธิดา ภู่อภิ. (2559). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการสอนสำหรับครูทัศนศิลป์ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทวีป วงศ์ชาติกุล. (2566). การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา. วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม, 7(4), 370-388.
- ธีระ รุญเจริญ. (2545). สภาพและปัญหาการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- นนทลี พรธาดาวิทย์. (2559). การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning. ทริปเพิ้ลเอ็ดดูเคชั่น.
- บุญชอบ จันทาพูน และคณะ. (2561). กลยุทธ์การเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูโรงเรียนเทศบาล 1 ต้นยางจังหวัดเชียงราย. วารสารวิจัยและพัฒนาวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์, 13(2), 17-27.
- มานิตย์ นาคเมือง. (2552). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สะไบทิพ อุปละ, พูนชัย ยาวีราข และสุวดี อุปปินใจ. (2565). แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประชาต) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. วารสารครุศาสตร์วิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 7(1), 97-122.
- สมาน อัครภูมิ. (2537). การพัฒนารูปแบบการบริหารการประถมศึกษาในระดับจังหวัด. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). คู่มือประกอบการอบรมการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC “ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ”สู่สถานศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุภาภรณ์ กิตติรัชดานนท์. (2553). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูสู่ความเป็นครูมืออาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 2. สำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุวดี อุปปินใจ, ธีรรัตน์ สุขประภาภรณ์ และสุภาพร เติวียะ. (2563). รูปแบบและกลไกการพัฒนาสมรรถนะครูตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 32 เขตพื้นที่จังหวัดเชียงราย และจังหวัดพะเยาในลักษณะเครือข่ายเชิงพื้นที่. วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ, 7(2), 447-463.

สุดี อุปินใจ. (2566). *การนิเทศและการพัฒนานวัตกรรมการนิเทศการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). โรงพิมพ์
ชอบพิมพ์จำกัด.

Gilgun, Jane F. (2012). *Theory and Model Building in Social Work: Course Materials*.
University of Minnesota.

Joyce, B. R., and Weil, M. (1996). *Models of teaching*. Allyn and Bacon.

Meason, Albert and Khedourri. (1985). *Management*. Harper and Row

Wells, C. and L. Feun. (2007). Implementation of Learning Community Principles: A
Study of Six High Schools. *National Association of Secondary School Principals
Nassp Bulletin*, 91(2), 141-151.